

Överförmyndaren Ekerö kommun
Box 205
178 23 Ekerö

Marianne Ekblom,
Överförmyndare
Angelica Covington,
Överförmyndarhandläggare
Lovisa Johansson,
Överförmyndarhandläggare

YTTRANDE till arbetsmarknadsdepartementet över promemoria
2016-06-21

Ett nytt ersättningsystem för mottagande av ensamkommande barn och unga (Promemoria 2016-06-21)

Sammanfattning

Överförmyndaren i Ekerö kommun väljer att enbart yttra sig kring förslaget om schablonersättning för mottagande av asylsökande ensamkommande barn i anvisningskommun (promemorians avsnitt 3.3) samt förslaget om ikraftträdandedatum för det nya ersättningsystemet (promemorians avsnitt 3.9).

Överförmyndaren tillstyrker att ersättningen som avser täcka kostnaden för gode män utbetalas som en schablon, men ifrågasätter förslaget om att ersättningen även ska täcka kostnader inom socialtjänsten och andra relaterade kostnader. Detta främst då det är överförmyndaren i barnets vistelsekommun som är behörig i ärenden om godmanskap medan ansvarig socialtjänst finns i barnets anvisningskommun. Överförmyndaren anser att det närmare bör utredas vilken kommun som ska motta den del av schablonersättningen som avser kostnad för god man så att resultatet blir att samma kommun som står kostnaderna också är mottagare av ersättningen. Överförmyndaren ställer sig frågande till vilka kostnader schablonersättningen ska täcka och hur storleken på schablonersättningen har räknats ut. Överförmyndaren bedömer att förslaget om ikraftträdandedatum innebär en alltför snäv tidsram och att det nya ersättningsystemet därför bör träda i kraft som tidigast år 2018.

Förslag om schablonersättning för mottagande av asylsökande ensamkommande barn i anvisningskommun (3.3)

Överförmyndaren tillstyrker att kostnaden för gode män utbetalas som en schablon. Överförmyndaren ifrågasätter förslaget att schablonersättningen ska utbetalas till anvisningskommunen, att ersättningen även avser täcka transporter, socialtjänstens utrednings- och uppföljningskostnader, tolkkostnader samt "andra relaterade kostnader" och att schablonersättningen ska uppgå till enbart 52 000 kr.

Mottagare av schablonersättningen

I promemorian anges att ersättningen betalas ut automatiskt till anvisningskommunen när barnet har tagits emot i anvisningskommunen.¹ Överförmyndaren anser att det bör förtydligas vad som avses med detta. Det har av oss tolkats som att barnet skrivs in i anvisningskommunens socialtjänst.

Om ersättning utgår till anvisningskommunen från datumet då barnet skrivs in i anvisningskommunens socialtjänst så avstyrker överförmyndaren förslaget i denna del eftersom förslaget innebär att anvisningskommunen kan få ersättning för kostnader som kommunen inte har samtidigt som vistelsekommunen kan ha kostnader som denna inte får ersättning för. Anledningen till detta ligger i att det är överförmyndaren i den kommun där barnet vistas som är behörig i frågor om godmanskap (jfr. 11 § lagen (2005:429) om god man för ensamkommande barn och 11 kap. 25 § föräldrabalken), och i många fall vistas inte barnet i den kommun som det är anvisat till. Om ersättning endast ska betalas ut vid ett tillfälle är ett alternativ att ersättningen betalas ut först i samband med migrationsverkets beslut och då till den kommun där barnet vistas, vilken också då är behörig att fatta beslut om arvode till den gode mannen. Detta skulle innebära att den kommun som står den största kostnaden för gode mannen (arvodet) även är den kommun som mottar schablonersättningen. Överförmyndarens uppfattning är att frågan behöver utredas vidare.

Om ersättning utgår till anvisningskommunen först då barnet faktiskt vistas i anvisningskommunen tillstyrker överförmyndaren förslaget i denna del, men ifrågasätter hur kostnaderna för mottagande ska ersättas innan detta sker.

Schablonersättningens storlek och ändamål

Det anges i promemorian att schablonersättningen är lagd på en nivå som är något högre i förhållande till det nuvarande systemet där ankomstkommunerna ansöker om ersättning för faktiska kostnader.² Men ingenstans anges hur detta är uträknat och på vilket underlag. Hur stort arvodet är för en god man för ett ensamkommande barn beror till största del på hur lång tid barnen befinner sig i asylprocessen och således ska ha en god man. Med förslaget om en schablonersättning istället för ersättning för faktiska kostnader så kommer kommunens kostnader alltså vara beroende av Migrationsverkets handläggningstid. För det fall barnet befinner sig i asylprocess i ett år betalar kommunen i nuläget ut ca 35 000 kronor för barnets gode man.³

Utöver detta tillkommer all administration för överförmyndaren samt tolkkostnader. Överförmyndaren befarar att schablonen är alltför lågt beräknad. Det bör även framhållas att överförmyndaren idag inte ersätts för samtliga kostnader som man har för gode män för ensamkommande barn. Utöver arvodeskostnader så har överförmyndaren en skyldighet att utbilda och rekrytera gode män. Denna kostnad har SKL beräknat uppgå till 8 500 kr per

¹ Promemoria 2016-06-21 s.36.

² Promemoria 2016-06-21 s.52.

³ På ett år betalar kommunen som grund ut ett schablonarvode om 26 580 kr, 888 kr i kostnadsersättning och 8 351 kronor i sociala avgifter. Arvodet är baserat på 5 % av prisbasbeloppet.

barn. Överförmyndaren har därför mycket svårt att se att schablonen kommer täcka överförmyndarens kostnader och eftersöker därför att schablonbeloppet höjs. Vidare bör schablonen knytas till någon form av index.

Överförmyndaren anser vidare att det är oklart vilka kostnader som ska täckas av schablonersättningen. Begreppet ”andra relaterade kostnader” är mycket vagt och förklaras inte närmare i promemorian. Överförmyndaren anser därför att de kostnader som ska täckas av schablonen närmare ska preciseras.

Förslag om ikraftträdande för det nya ersättningssystemet (3.9)

Överförmyndaren eftersöker mer tid för att berörda myndigheter ska hinna genomföra de förändringar som behövs innan förslaget träder i kraft och avstyrker därför förslaget i denna del.

Eftersom schablonersättningen avser täcka såväl kostnader inom socialtjänsten som inom överförmyndaren behövs tid för förhandling och därefter måste myndigheten vidta åtgärder utifrån vilka medel som anslås till respektive myndighet. Överförmyndaren föreslår därför att de nya ersättningsnivåerna träder i kraft den 1 januari 2018 som tidigast.

Marianne Eklom
Överförmyndare